

- kroniky vznikly během husitské revoluce (15. století) a zachycují jen určité období
- díla jsou ovlivněna náboženstvím (katolicismus, utrakvismus)
- nejznámější autor doby je **Vavřinec z Březové** (samostatný referát)

Starý kolegiát pražský

- neznámá identita, označení vymyslel František Palacký
- napsal nerozsáhlou práci, **latinsky**, popisující období **1419-1441**, zaznamenával události, které sám prožil
- je možné, že se jednalo o Petra z Mladoňovic, Jana Příbrama (Husův žák, myslitel a ideolog husitské pravice), nebo Jana z Borotína (též Husův žák a univerzitní mistr)
- jeho dílo svědčí o tom, že byl mistr vysokého učení v Praze: české záznamy přeložil do latiny (v jiném zdroji je jeho latina považována za laickou¹), odkaz na antické autory, zájem o osoby z pražské univerzity, bitevní scény
- využití východočeských analů dokazuje, že měl spojitost s Hradcem Králové-v úvahu přichází mistr **Petr z Hradce** (žák Jana Příbrama, hus. konzervativce)
- při bouřích v roce 1422 (po popravě Jana Želivského) mu byl ukraden původní rukopis Husův
- účastnil se tažení proti Žižkovi, kterého odsuzoval
- dílo patří k nejcennějším vyprávěcím pramenům husitské doby

Mikuláš Biskupec z Pelhřimova

- v roce 1409 získal titul bakaláře svobodných umění na pražské univerzitě
- v letech 1415-1420 působil jako farář v Kondraci pod Blaníkem, později v Písku
- více než 30 let stál v čele tábořské církve (od založení Tábora v roce 1420)
- jeho nejrozsáhlejší dílo **Kronika tábořská** vznikla v 30. a 40. letech 15. století
- je psána latinsky, má tři části a obsahuje průběh přibližně dvacetiletých sporů mezi pražskými a tábořskými duchovními a při tábořských kněží
- zemřel jako stařec asi roku 1459 na jednom z hradů Jiřího z Poděbrad, který ho věznil

Bartošek z Drahonice

- narodil se přibližně roku 1390
- pocházel z rodiny, která vlastnila menší statek v pobrdské oblasti (Příbram, Beroun)
- byl katolickým vojákem v družině, která podporovala Zikmunda Lucemburského
- v době bojů hájil Pražský hrad, objevuje se na Karlštejně
- svoji **Kroniku Bartoška z Drahonice** napsal v **latině**, kterou příliš neovládal, je ale napsána objektivně a popisuje válečné dění v rozmezí **1419-1443**
- zemřel asi v roce 1443

Petr z Mladoňovic

- narodil se asi v roce 1390
- v roce 1409 se stal bakalářem, byl Husův žák
- v průběhu Kostnického koncilu se stal písařem pro Jana z Chlumu; vyřizoval veškerou korespondenci a tím poznal všechny podrobnosti Husova procesu
- jeho díla popisují právě Kostnický koncil a poslední měsíce Husova života, nikoliv husitskou revoluci

¹ HAVRÁNEK, Bohuslav, Josef HRABÁK a Jiří DAŇHELKA. *Výbor z české literatury doby husitské II.* Praha 1964, s. 287

- **Zpráva o mistru Janu Husovi v Kostnici** je psána v latině a zachycuje i rozhovor mezi Zikmundem a kardinálem o upálení Husa a Jeronýma Pražského
- další dílo **Vypravování** („Narratio“) pojednává o další oběti Kostnického koncilu Jeronýmovi Pražském, ke kterému choval úctu
- umírá v roce 1451

Eneáš (Aeneas) Silvius Piccolomini (Pius II.)

- narodil se 18. října 1405 v Corsignanu (Itálie) v šlechtické rodině
- studoval práva v Sieně, zajímal se o antické autory
- později se stal humanistou a spisovatelem
- v roce 1432 se ocitl na basilejském koncilu (kvůli kardinálovi jménem Dominik de Capranica), stál na straně koncilu
- ve 40. letech našel uplatnění na dvoře Fridricha III.
- později se stal biskupem, kardinálem a papežem (přijal jméno Pius II.)
- v Čechách pobýval jen krátkou dobu, ale napsal pro nás nejvýznamější dílo **Historia Bohemica (Historii českou)**, psanou latinsky, která zachycuje českou historii od příchodu praotce Čecha po 14. století
- nenáviděl všechno husitské, což projevil právě ve svém díle *Historica Bohemica* (nazývá je kacíři a barbary)
- zemřel v roce 1452

Kronika velmi pěkná o Janu Žižkovi, čeledínu krále Václava

- spory o jejím vzniku (pravděpodobně druhá polovina 15. století)
- anonymní autor
- popisuje Žižkovu činnost, zdrojem byly rukopisy

Prameny:

FRB V, ed.: Goll, Jaroslav. Praha 1893, s. 589-628 (Bartošek z Drahonice)

FRB VII, ed.: Emler, Josef. Praha. (Eneáš Silvius)

FRB VIII, ed.: Novotný, Václav. Praha 1932, s. 25-120, 339-350. (Petr z Mladoňovic)

Literatura

ČORNEJ, Petr. *Tajemství českých kronik. Cesty ke kořenům husitské tradice*. Praha, 1987.

HAVRÁNEK, Bohuslav, Josef HRABÁK a Jiří DAŇHELKA. *Výbor z české literatury doby husitské II*. Praha, 1964.

VALENTA, Josef. *Petra z Mladoňovic Relatio. Stylistický rozbor*. Brno, 2015. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Vedoucí práce prof. PhDr. Jana Nechutová, CSc. dostupné online z: https://is.muni.cz/th/wri1w/Dipl_Valenta_final.pdf